

de Vic. Santa Maria d'Horta és una petita parròquia de l'actual terme municipal d'Avinyó, al Bages. Es troba a l'esquerra de la riera Gavarresa, però entre les seves masies no n'hi ha cap amb el nom Roquesalbes, i tampoc apareix aquest mot en els seus fogatges.

Però al costat de Santa Maria d'Horta es troba la ja citada parròquia de Santa Maria de Fucimanya. Aquesta parròquia formava part de l'antic terme del castell de Sallent, més concretament d'un districte especial d'aquest terme anomenat la Quadra de Sarraïma. Es tracta d'una zona plena de torrents que davallen cap a la riera Gavarresa, a prop de la Serra de Montcogul. A l'entorn de la capella dedicada a la Verge Maria, un veritable santuari marià ben conegut al Bages, es troben unes poques masies. A tocar del temple, s'aixeca can Roquesalbes, una masia homònima a la de Santa Eulàlia.

Als esmentats fogatges de 1497 i de 1553 apareix el cognom Roquesalbes a la dita Quadra de Sant Martí de Sarraïma, tot i que escrit de maneres diverses (*Rocha Salbas* el 1497 i *Rochesalbes* el 1553). Així, sembla clar que la casa pairal dels Roquesalbes es troba a Santa Maria de Fucimanya. Possiblement, en Francesc Roquesalbes era un fill cabaler d'aquesta masia, nascut a la primera meitat del segle XVII. En no ser l'hereu, tenia tres grans sortides: en primer lloc, es podia instal·lar a algun centre urbà i realitzar un ofici; en segon lloc, podia cursar estudis, si la família tenia la capacitat de sufragar aquesta despesa; o finalment, podia continuar dins del món rural, com es feia habitualment, ja fos treballant per casa seva mentre es quedava solter, ja fos casant-se amb una pubilla, o ja fos comprant un tros de terra amb el dot rebut del seu matrimoni. Potser, en Francesc va seguir aquesta darrera opció i es va establir a la parròquia veïna de Santa Maria d'Horta, a prop de can Roquesalbes.

Des d'aquesta zona del Bages, els Roquesalbes van anar baixant cap al sud, cap al nostre Vallès. Així, l'any 1678 un tal Pere Roquesalbes, pagès de Mojà, es casava amb Caterina Villar, de Sant Feliu de Codines. No sabem quina era la relació familiar que existia entre aquest Pere Roquesalbes i els tres germans esmentats anteriorment, en Ramon, l'Isidre i la Maria, però ben segur que n'hi havia alguna, ja que en Pere fou el padrí d'un dels fills de l'Isidre. Tal vegada, tots quatre eren fills d'en Francesc Roquesalbes i de la seva muller Paula. També desconeixem els motius que els impulsaren a abandonar Santa Maria d'Horta i traslladar-se a Mojà, a Sant Feliu de Codines o a Bigues. Potser ho feren pels seus matrimonis.

En Ramon Roquesalbes, que feia de pagès, es va casar a la parròquia de Sant Pere de Bigues amb una dona dita Horòsia Valls, de qui tingué cinc fills entre 1680 i 1686. Dos d'aquests fills moriren quan encara eren unes criatures, i és que cal recordar que la demografia d'aquell període es caracteritzava, entre altres factors, per l'alta mortalitat de la població infantil. Dos anys abans, la Maria Roquesalbes s'havia casat amb en Miquel Flequer i Berenguer, pagès de Sant Fructuós de Castellterçol.

Finalment, l'Isidre Roquesalbes es va casar amb una dona anomenada Maria. Fruit d'aquest matrimoni nasqueren en Francesc, que devia ésser l'hereu, en Joan, en Pere, la Maria i l'Isidre. Sabem que durant el darrer quart del segle XVII, l'Isidre Roquesalbes va viure a Bigues, on van néixer els seus fills. Concretament, era el